

Sygn. akt IV CSK 19/17

POSTANOWIENIE

Dnia 7 lipca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z wniosku S.L.
przy uczestnictwie S.K., Gminy P., L.K., J. ., K.L. i B.L.
o rozgraniczenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 7 lipca 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania S.K.
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 25 sierpnia 2016 r., sygn. akt II Ca (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od uczestnika S.K. na rzecz wnioskodawcy S.L.
kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) zł, tytułem kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestnika S.K. od postanowienia Sądu Okręgowego w B. z dnia 25 sierpnia 2016 r., sygn. akt II Ca [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹§ 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność

postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanki te nie zostały jednak spełnione.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia

2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Istotnego zagadnienia prawnego skarżący upatrywał w konieczności wyjaśnienia, czy rozgraniczenia nieruchomości można dokonać w części w oparciu o kryterium stanu prawnego, a w części, w której stanu prawnego nie da się ustalić, według kryterium ostatniego spokojnego stanu posiadania.

W postanowieniu z dnia 7 października 2003 r., IV CK 54/02, nie publ. Sąd Najwyższy wypowiedział pogląd, że rozgraniczenie nieruchomości według dwóch pierwszych kryteriów przewidzianych w art. 153 k.c., jest dopuszczalne i nie stanowi naruszenia tego przepisu. W innym orzeczeniu z dnia 24 sierpnia 2011 r., IV CK 596/10, nie publ., Sąd Najwyższy wskazał, że wymienione w art. 153 k.c. kryteria rozgraniczenia nieruchomości mają zastosowanie w takiej kolejności, w jakiej zostały w tym przepisie wymienione (zob. postanowienia z dnia 3 września 1981 r., III CRN 171/81, OSNCP 1982, nr 4, poz. 51, z dnia 23 marca 2016 r., III CSK 126/15, nie publ.).

Niewątpliwie, o tym czy w odniesieniu do pewnej części spornej granicy rozgraniczenie jest dokonywane według kryterium prawnego, a co do pozostałego fragmentu - ze względu na niemożliwość ustalenia stanu prawnego - według kolejnego kryterium, tj. ostatniego spokojnego stanu posiadania, decydują wyniki postępowania dowodowego i ich ocena prawa. W przedmiotowej sprawie problem zastosowania dwóch kryteriów rozgraniczenia na różnych odcinakach przebiegu granicy nie występuje, wobec czego nie powstało sugerowane przez skarżącego zagadnienie prawne. Mianowicie, Sąd drugiej instancji ustalił pomiędzy nieruchomością składającą się z działki ewidencyjnej nr [...] i nieruchomością składającą się z działki ewidencyjnej nr [...]1, przebieg granicy na całej jej długości według pierwszego kryterium, tj. zgodnie ze stanem prawnym, jaki istniał na dzień 4 listopada 1971 r., gdyż nieruchomości te były objęte postępowaniem uwłaszczeniowym w trybie ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych. Zauważenia wymaga okoliczność, iż w obu instancjach problemem nie było zastosowanie dwóch kryteriów rozgraniczeniach do różnych fragmentów spornej granicy, lecz istota sprawy zasadzała się na

zastosowaniu pierwszego kryterium rozgraniczenia - odzwierciedlającego przebieg tej granicy zgodnie z danymi z ewidencji gruntów albo zgodnie z przebiegiem wynikającym z zakresu posiadania nieruchomości w chwili ich nabycia w trybie uwłaszczenia.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt. 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Oczywistą zasadność skargi kasacyjnej skarżący wiązał z naruszeniem przepisów prawa procesowego (tj. art. 233 § 1 k.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów) oraz prawa materialnego (art. 153 k.c.) przez dokonanie rozgraniczenia przedmiotowych nieruchomości w całości w oparciu o kryterium stanu prawnego nieruchomości, w sytuacji gdy w okolicznościach sprawy, stan prawny wynikający z tytułów własności, gdzie pierwotnymi tytułami własności były akty własności ziemi, możliwy jest do ustalenia jedynie w zakresie punktów E-D, z kolei pomiędzy punktem D a działką nr [...]2 rozgraniczenie powinno nastąpić w oparciu o kryterium ostatniego spokojnego stanu posiadania.

Zauważenia wymaga, że zgodnie z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów. W związku z tym w ramach postępowania kasacyjnego nie poddaje się ocenie zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 76, z dnia 24 listopada 2005 r., IV CSK 241/05 nie publ., z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, nie publ., z dnia 8 października 2009 r., II CSK 222/09, nie publ.),

Sąd drugiej instancji orzekając reformatoryjnie wyjaśnił w oparciu o jakie dowody dokonał odtworzenia przebiegu tej granicy, według stanu na dzień 4 listopada 1971 r., którą to granicę stanowiło ówczesne ogrodzenie, dzielące obie nieruchomości. W konsekwencji ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego wyłączały możliwość przyjęcia na całej długości przebiegu spornej granicy innego kryterium niż kryterium stanu prawnego, a to wyklucza zasadność zarzutu kasacyjnego naruszenia art. 153 k.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 k.p.c. w zw. z 391 § 1 k.p.c., art. 398²¹ k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 5 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz. U. 2015, poz. 1800, ze zm. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. 2016, poz. 1668).

jw